

Univerzita Komenského
Filozofická fakulta
Gondova 2
814 99 Bratislava

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

PhDr. Zuzana Meszárosová - Lampl, PhD.:

Sociológia Maďarov na Slovensku

1. zväzok. Slovenský a Maďar

Autorka predkladá knihu k habilitácii s témou, ktorá plne korešponduje v obsahovou náplňou pracoviska obhajoby. Ide o text nesmierne aktuálny a vedecký.

Práca je logicky členená do štyroch kapitol. Prvá kapitola, nazvaná Východiská, má dve časti a dve štylisticko-tvorivé roviny. Väčšia časť je teoretická. Vymedzuje v nej pojmy slovenský Maďar a Maďar na Slovensku, pričom zdôrazňuje také kritériá, ako sú trvalý pobyt, občianstvo a väzba na Slovenskú republiku. Súčasne analyzuje rozličné prístupy – primordialistické aj modernistické – k vymedzeniu pojmu národ. Uvádza aj metodologické východiská pri výskume národnostných menšín. V stručnej, popisnej, časti naznačuje politické rámce, v ktorých sa maďarská menšina na Slovensku pohybuje.

Druhá kapitola, Maďari v zrkadle sčítania ľudu, interpretuje výsledky posledného sčítania ľudu v roku 2011 s dôrazom na etnickú identitu a jazyk.

Tretia, kľúčová kapitola, Výsledky empirických výskumov, prináša analýzu významných sociologických výskumov spätých s témou práce. Výskumy potvrdzujú, že: „Podľa slovenských Maďarov základným znakom Maďara, aby sa zaňho považoval. Čiže Maďarom sa stáva nie preto, lebo spĺňa nejaké objektívne kritériá, ako napr. maďarské štátne občianstvo, narodiť sa v

Maďarsku, žiť v maďarskom prostredí, podporovať maďarské politické strany, chodiť na bohoslužby v maďarskom jazyku, mať čisto maďarský pôvod.“ (s. 85)

V štvrtá kapitola, Za hranicami Bratislavy (Prípadová štúdia o bratislavských vystaňovalcoch žujúcich na území horného Žitného ostrova a v okolí Rajky) mapuje nové migračné trendy z hlavného mesta na východ a juh.

Jednotlivé kapitoly končia závermi. V prípade obsažnej tretej kapitoly považujem záver za príliš skromný. Práci by prospelo, ak by napísala autorka aj jeden komplexný záver.

Autorka pristupuje ku skúmanému problému s vedeckým nadhľadom. Opiera sa o kvalitnú a téme zodpovedajúcu literatúru a relevantné výskumy.

K predloženému textu nemá zásadné výhrady.

Navrhujem, aby v priebehu obhajoby zodpovedala na nasledujúce otázky:

1) Ako vymedzuje autorka pojem národ?

2) V poslednom sčítaní obyvateľstva Slovenskej republiky narástol počet tých, ktorí sa odmietli vyjadriť k etnickej identite (rok 1991 – 0,2 %, rok 2001 – 1,0 % a rok 2011 – až sedem percent). Tento jav je viditeľný aj vo viacerých iných štátoch Európy. Ako má sociológia pracovať s takýmito dátami? (

3) Spomínaný nárast odmietavých odpovedí sa premietol na evidovanom a znížení podielu maďarskej a slovenskej národnosti. (U početne menej zastúpených národností podiel zväčša mierne narástol). Okresy Senec a Košice zaznamenali však výraznejší pokles podielu maďarskej národnosti (teda tu rozhodne nie je hlavnou príčinou spomínaná zmeny správania sa časti občanov vyplňujúcich štatistický hárok). V čom je príčina?

4) Existujú relevantné výskumy etickej identity Maďarov vo Vojvodine, Zakarpatskej oblasti na Ukrajine a v Rumunsku (pri západných hraniciach s Maďarskom a vo vnútri Sedmohradska – v území so sikulským obyvateľstvom). Ak áno, čím sa líši, ak sa líši, Maďar na Slovensku v porovnaní s Maďarmi v spomínaných oblastiach?.

Prácu odporúčam na obhajobu. V prípade jej úspešného priebehu navrhujem udeliť PhDr. Zuzane Meszárosovej - Lampl, PhD. titul docent v odbore sociológia.

V Bratislave 9.2.2015

Prof. PhDr. Svetozár Krno, CSc.

Katedra politológie a európskych štúdií FF UKF v Nitre